

PS - útvar 8496 Karlovy Vary,
poštovní schránka 163.

Karlovy Vary, dne 21. června 1950.

Čís. jedn.: 848-1 taj./1950.

Všem podřízeným útvarům

ve služebním obvodech.

Věc: Použití zbraně s výsledkem při akci u PS útvaru Tři Sekery -
vyhodnocení.

Dne 11.6.1950 o 00.45 hod. použila hlídka PS útvaru Tři Sekery zbraně proti dvanáctičlené skupině, která se snažila ilegálně překročit státní hranice z ČSR do Německa. K použití zbraně došlo při akci, společně se sousedním PS útvarem za následujících okolností:

Dne 9.6.1950 byl velitel PS útvaru Tři Sekery vyrozuměn, že podle neprověřené zprávy má v neděli t.j. dne 11.6.1950 přejít z Německa do ČSR větší skupina v počtu asi 40 osob za účelem přepravení trestnice v Plzni. Přejít měla údajně v prostoru Tři Sekery - Tachov. Velitel PS útvaru Tři Sekery usoudil, že ve svém úseku čety je nejnebezpečnější prostor pro takovýto přechod hranice úseku se sousední četou, která je současně hranicí dvou praporů. Jedná se o zalesněný terén mezi Skelnou Hutí a Broumovem, jehož největší část se nachází v úseku sousední čety Broumov. Z toho důvodu se velitel čety Tři Sekery rozhodl k tomu aby v uvedený den byla v tomto prostoru udělána společná akce, kterou by se zabránilo proniknutí nepříteli na naše území. Při poradě s velitelem čety Broumov se dohodli na rozestavení hlídek při okrajích lesa mezi Horní Vsi a Broumovem, jelikož tento prostor přicházel pro přechod nejvíce v úvahu. Celý tento prostor patří již do úseku čety Broumov, ale přesto velitel útvaru Tři Sekery počítal s tím, že obsadí jednou hlídkou okraj lesa u Horní Vsi. Při tom se oba velitelé dohodli, že hlídky budou mít stálá stanoviště, která opustí jen v případě, že sousední hlídka bude volati o pomoc a to jen na smluvené znamení t.j. vystřelení červené rakety. Provedení zátahu mělo být uskutečněno dne 11.6. ale přesto se dohodli, že částečná opatření provedou již o den dříve v sobotu 10.6.1950. Velitel PS útvaru Broumov skutečně instruoval hlídky v tomto smyslu a k zesílení si vyžádal od vojenské pracovní skupiny v Broumově posilu, takže již na noc 10.6. stavěl čtyř až pětičlené hlídky s LK opatřené raketovými pistolemi. Velitel útvaru Tři Sekery vyslal na tuto noc ještě hlídky dvoučlené, kterým byla sice situace nepřítel známa, ale nebyly poučeny o smluvených znameních ani o tom kde budou mít sousední hlídku čety Broumov.

Dvoučlená hlídka, svobodník a vojín PS, která měla předepsanou službu na okraji lesa u Horní Vsi, nastoupila službu o 20.00 hod. a na svoje stanoviště se dostala asi o 22.00 hod., kde na okraji lesa zalehla a střežila okolní terén. Asi o 00.45 hod. slyšeli oba členové hlídky, že někdo přichází, nikoho však pro značnou tmou neviděli. Po malé chvíli se objevila proti horizontu postava muže o němž zprvu hlídka předpokládala, že je to člen hlídky od sousedního PS útvaru. Muž vyšel po mezi za polem které jest porostlé žitem, což částečně bránilo hlídce ve výhledu. Když neznámý muž vyšel na cestu vedoucí podél lesa ke státní hranici viděla hlídka, že za mužem jde v zástupu ještě další větší počet lidí. Hlídka se okamžitě přesunula na roh lesa, blíž k cestě aby měla lepší výstřel neboť předpokládala, že se

jedná o skupinu teroristů, kteří mají podle zprávy v těchto dnech přejít z Německa na naše území. Neznámé osoby šly za sebou ve vzdálenosti dva až tři kroky, aby při zákroku proti skupině, nebyla hlídka zaskočena těmi, kteří šli na konci zástupu, nechala skupinu přejít a při tom zjistili, že skupina čítá asi 12 osob. Když přišel poslední muž na úroveň hlídky, vyzvali oba příslušníci skupinu současně slovy: "Zde hlídka PS, stůj, ruce vzhůru!" Skupina se po vyzvání začala rozbíhat a snažila se přeběhnouti do blízkého hustého lesního porostu. Hlídka vyzvala skupinu opětovně aby se vzdala a když nikdo na vyzvání nereagoval, zahájili oba příslušníci střelbu za prchajícími na okraj houštiny. Pro špatnou viditelnost nebyla možná mířená střelba a proto oba příslušníci stříleli krátkými dávkami do směru odkud se ozýval praskot větviček. Při tom stále vyzývali skupinu aby se vzdala a opustila les. Po několikeré výzvě vystoupil z lesa muž, kterému velitel hlídky nařídil, aby dal ruce vzhůru a šel směrem od lesa, kde jej ve vzdálenosti asi 10 m zastavil a nechal stát s rukama vzhůru. Při tom dále les postřelovali krátkými dávkami a vyzývali skupinu aby opustila les. Když už se v lese nic neozývalo nařídil velitel hlídky druhému členu hlídky aby jej zajišťoval a sám šel k neznámému muži, který stál na poli, aby jej prohlédl. Když k němu přicházel vyšel z houštiny druhý muž, kterého druhý člen hlídky vyzval aby dal ruce vzhůru a šel směrem na pole. Velitel hlídky provedl pak u obou neznámých předběžnou osobní prohlídku, za účelem zjištění zda nejsou ozbrojeni a přiložil jim svěřací pouta tím způsobem, že je spoutal k sobě. Když se po dalších výzvách již nikdo neobjevil, rozhodla se hlídka eskortovat zadržené osoby do obce Skelná Huť, odkud mají telefonní spojení s PS útvarem Tři Sekery a mohou volat o posíl. Do Skelné Hutě došla hlídka asi o 1. 10 hod. a okamžitě vyrozuměla polním telefonem velitele útvaru o celém případě.

Velitel útvaru Tři Sekery přijel za 15 minut služebním autem s dalšími pěti příslušníky do Skelné Hutě, kde jej velitel hlídky obeznámil se situací. V té době byli ještě všichni přesvědčeni, že se jedná o hlášenou skupinu teroristů. Velitel čtyř poslal ihned hlídku která zbraně použila zpět na místo použití zbraně, zesílenou o další tři příslušníky, s tím aby prohledali místo, kde k použití zbraně došlo a jeho okolí. Sám se vrátil se zadržnými na útvar, odkud vyrozuměl velitele roty a zařídil vyslání dalších hlídek za účelem zabránění prchajícím překročení státních hranic do Německa. Současně vyrozuměl telefonicky velitele sousední čety Broumov, aby hlídkami obsadil silnici vedoucí z Broumova do Chod. Šelctálu.

Pětičlená hlídka, která se vrátila na místo použití zbraně, toto prohledávala a při tom velitel hlídky našel muže ležícího mezi dvěma smrčky, na němž na první pohled poznal, že je již mrtev a proto upustil od poskytnutí první pomoci. Dva členové hlídky zůstali pak na místě a ostatní prohledávali okolí při čemž našli v houštině ležící ženu s dvouletou dcerkou. Po dotazu zda není zraněna, byla předvedena k PS útvaru Tři Sekery.

Velitel roty po svém příchodu, zařídil ihned zesílení PS útvaru Tři Sekery o dalších 15 příslušníků ze sousední čety své roty a případ hlásil veliteli praporu a VO Stb.

Velitel PS útvaru Broumov uzavřel silnici vedoucí z Broumova do Chod. Šelctálu čtyřmi hlídkami, tak aby prchající nemohli přejít silnici směrem ke státní hranici, tyto však předčasně odvolal/kolem 4.00 hod./aniž se přesvědčil, že les je prohledán.

Při použití zbraně byla ve vzdálenosti asi 300 m pětičlená hlídka sousední čety s LK, která sice předem o stanovišti hlídky ze Třech Seker nevěděla, ale před použitím zbraně slyšela výzvu k zastavení, slyšela zřetelně použití zbraně a další výzvy sousední hlídky,

Protože ale nebyla vystřelena červená raketa, nešla na pomoc a myslela že sousední hlídka likviduje celý případ sama.

Postup hlídky před použitím zbraně byl správný. Hlídka, která měla stanoviště asi 6 km od státních hranic v hraničním pásmu, nechala správně skupinu přejít, pak ji vyzvala aby se zastavila a protože tato neuposlechla ani po opětovném vyzvání, snažila se uprchnouti a nebylo možné ji vzhledem k velkému počtu a husté tmě pronásledovati, použila zbraně, o tom, že by mohla přivolat hlasem sousední hlídku ku pomoci, hlídka nevěděla.

Při použití zbraně byl postup hlídky rovněž správný, neboť bylo použito zbraně proti větší skupině osob a tyto nebylo možno jinak zadržeti. Zbraně bylo použito asi na vzdálenost 15 m, oba členové hlídky stříleli letmou střelbou, ježto mířená střelba nebyla pro tmu možná. Jeden člen skupiny byl dvěma výstřely usmrcen. Zbraně bylo užit to po vojensku a život nezúčastněných osob nebyl ohrožen, jelikož se případ udál na odlehleém místě. Hlídce možno snad vytknouti, že proti tak velké skupině nepoužila ručních granátů, tímto by možná bylo dosaženo většího výsledku. Jedná se však o nové dosud nezkušené příslušníky PS, kteří v rozrušení na možnost použití granátů nevzpoměli.

Postup hlídky po použití zbraně byl rovněž správný. Ježto hlídka měla již dva zadržené, nemohla prováděti okamžitou prohlídku hustého lesa a rozhodla se, když nevěděla o jiné možnosti přivolání posily, eskortovati zadržené do Skelné Hutě a telefonicky přivolat posilu.

V průběhu celé akce nutno vytknouti některé chyby:

- 1./ Velitelé čet si při vzájemné poradě stanovili sice kam postaví hlídky, dále si určili smluvená znamení /vystřelení červené rakety/, ale hlídky před odchodem do služby neseznámili řádně s úkolem protože a sobě nevěděly. Tím se stalo, že hlídka, která použila zbraně, nevěděla, že by si mohla hlasem přivolat sousední hlídku na pomoc a nemusela opouštěti místo a přes to mohla rychleji vyrozuměti velitele, aniž se zdržovala pomalým eskortováním zadržěných.
- 2./ Velitel PS útvaru Tři Sekery si měl uvědomiti, že když se jedná i třeba jen o částečné opatření během dnešní noci, že má vydati hlídce raketovou pistoli s potřebným střelivem, zvláště když vystřelení červené rakety bylo předem dojednáno.
- 3./ Pětičlená hlídka vyzbrojená lehkým kulometem, která byla ve vzdálenosti asi 300 m od použití zbraně a podle vlastního vyjádření, zřetelně slyšela výzvy a střelbu sousední hlídky, měla bez dalšího otálení a čekání na vystřelení červené rakety jít na pomoc, nebo se alespoň rozdělit na dvě skupiny a tři z nich spěchat poskytnouti sousední hlídce posilu. Mohla si mysliti, že jim třeba nevyšla raketa/. Tím by bylo možné okamžité prohledání okolí a případné zadržetí dalších osob.
- 4./ Velitel PS útvaru Broumov sice správně a včas uzavřel prchající skupině cestu přes státní hranice, čtyřmi hlídkami na silnici v lese mezi Broumovem a Ch. Šmelctálem, ale tyto příliš brzy na to odvolal, aniž by les do kterého osoby uprchly byl předem řádně propátrán, přivolanou posilou PS útvaru Tři Sekery a Vysoká. Tím se stalo, že cesta směrem ke státním hranicím byla později nestřežena. K odvolání se rozhodl velitel proto, že měl v akci zasazeny vojíny ČSA z pracovní skupiny, kteří měli ráno pokračovati v zaměstnání a proto, že bylo zjištěno že část skupiny prchala směrem do vnitrozemí. Toto bylo zčásti potvrzeno ještě pozdějším zadržením dalších osob ze skupiny.

V takovém případě, kdy se na akci podílí dva velitelé, má tuto řídit pouze jeden velitel aby bylo zabráněno případnému nedorozumění a chaosu. Celá akce tak velkého rozsahu má býti po všech stránkách řádně zajištěna a jen pak může býti dosaženo plného úspěchu.

